

Άλκης Μπαλτάς, «Να σηκωθούμε λίγο ψηλότερα, που λέει και ο Θεοδωράκης»

Η Συμφωνική Ορχήστρα works και κάνει το impossible σε πάρκα

Μια μελωδία είναι από τις πιο προκλητικές μαθηματικές εξισώσεις και παράλληλα μπορεί να γίνει μια από τις πιο αποκαλυπτικές εμπειρίες για το αυτί, το μυαλό και το πνεύμα μας.

Ο κύριος Άλκης Μπαλτάς, ως Καλλιτεχνικός Διευθυντής της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου, συνθέτης και μουσικός, ξεδιπλώνει το όραμά του για μια μουσική κουλτούρα υψηλού επιπέδου που θα εισχωρήσει σε όλες τις ομάδες πληθυσμού.

Θέλατε απο παιδί να γίνετε μουσικός;

Γεννήθηκα στη Θεσσαλονίκη και μεγάλωσα σε οικογένεια μουσικών. Η μητέρα μου ήταν 35 χρόνια μουσικός στην Κρατική Ορχήστρα. Ο αδερφός μου για 35 χρόνια ήταν μέλος της ίδιας ορχήστρας παίζοντας βιολοντσέλο ενώ ο πατέρας μου ήταν ερασιτέχνης στη βιόλα. Όταν ζεις σε τέτοιο περιβάλλον, από ζήλια και μόνο θες κι εσύ.

Οι σπουδές σας ωστόσο δεν περιορίζονται στη μουσική.

Τελείωσα το Κρατικό Ωδείο, τη νομική και μετά πήγα στο Βερολίνο όπου τελείωσα σύνθεση και διεύθυνση ορχήστρας. Ακολούθως γύρισα στη Θεσσαλονίκη όπου και έμεινα για 9 χρόνια. Ήμουν Καλλιτεχνικός Διευθυντής στην Εθνική Λυρική Σκηνή, ενώ υπήρξα και στην ραδιοφωνία.

Πώς προέκυψε η συνεργασία σας με τη Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου;

Η σχέση μου με την Κύπρο είναι πολύ παλιά. Όχι με την ορχήστρα αλλά με την χώρα. Ο παππούς μου είναι Κύπριος, από την Πάφο. Η θεία μου, η Βεατρίκη, είναι παιδίατρος, παντρεμένη με Κύπριο τα τελευταία 60 χρόνια και διαμένει εδώ. Ερχόμουν από μικρό παιδάκι στην Κύπρο τα καλοκαίρια. Είτε πάνω στο Τρόοδος, είτε στην Κερύνεια. Η γιαγιά -ποιήτρια, ένα μεγάλο μέρος του έργου της το είχε αφιερώσει στην Κύπρο και στα 80 τόσα χρόνια της ήρθε στην Κύπρο για να συμμετέχει στην πορεία προς την Αμμόχωστο.

Στο σπίτι, πιτσιρικάς ακόμα, θυμάμαι τον Κύπριο παππού, τον Άντρο Οικονομίδη. Έρχονταν Κύπριοι φοιτητές κι εγώ ήμουν εκεί και άκουγα....Θέλω να πω ότι οι δεσμοί είναι πολύ παλιοί. Όσον αφορά την μουσική, είχα έρθει όταν ήμουν στην Κρατική Ορχήστρα στη Θεσσαλονίκη για συναυλίες. Επίσης, το πρώτο μου έργο ήταν η «Κυπριακή Σουίτα». Από κεί και πέρα τώρα στην ορχήστρα, είχα συνεργαστεί κατά διαστήματα όταν διεύθυνα την Ορχήστρα και το 2011 μου έκαναν αυτή την τιμή να με προσκαλέσουν. Έκτοτε είμαι εδώ.

Ποιο είναι το όραμά σας για την Συμφωνική Ορχήστρα; Κάθε καλλιτεχνικός διευθυντής έρχεται με την δική του φιλοσοφία και άποψη, τις δικές του ιδέες. Θα πρέπει κατά τη γνώμη μου να έχει τις βάσεις της κλασικής, ρομαντικής και βυζαντινής μουσικής αλλά πέρα απ' αυτά, θα πρέπει να κάνει και κάποια ανοίγματα και ορισμένες προτάσεις πιο καινούριες, που να ενδιαφέρουν

και το κοινό. Αυτά προσπαθούμε να υλοποιήσουμε.

Ποιο είναι το δυναμικό της Ορχήστρας;

Η Ορχήστρα αποτελείται από 41 μόνιμους μουσικούς. Αν επιθυμούμε να παρουσιάσουμε κάτι μεγαλύτερο, κάνουμε κάποιες επιλογές για εκτάκτους. Το σταθερό μας σώμα είναι μια πολύ καλή ορχήστρα. Ο μέσος όρος -ηλικιακά- των μελών μας είναι χαμηλός, πρόκειται για νέους ανθρώπους. Άνθρωποι με ιδέες. Είμαστε όλοι στο ίδιο καράβι με τον ίδιο στόχο.

Όταν ζούμε μόνο μέσα στις luben ηχητικές καταστάσεις των σκυλάδικων, δεν θα μπορέσουμε ποτέ να σηκωθούμε λίγο ψηλότερα όπως λέει κι ο Θεοδωράκης.

Και ποιος ακριβώς είναι αυτός ο στόχος;

Για την κλασική μουσική, την λόγια μουσική τα πράγματα είναι διεθνώς δύσκολα, δεν είναι μόνο στην Κύπρο ή στην Ελλάδα. Διεθνώς το μεγαλύτερο μέρος του κοινού αρέσκεται σε μια πιο διασκεδαστική μουσική -τα ροκ και τα λοιπά. Όλα αυτά είναι ωραία και όμορφα αλλά υπάρχει κι ένα κομμάτι πιο απαιτητικό που πρέπει κανείς να το γνωρίσει. Όπως δεν θεωρείται κάποιος μορφωμένος αν διαβάζει μόνο φωτορομάτza έτσι θα πρέπει να εξοικειωθεί και με πιο απαιτητικά κομμάτια μουσικής αν επιθυμεί να λογάται ολοκληρωμένος άνθρωπος. Δεν σημαίνει οτι υποτιμούμε τα ρομάτza ή την «εύκολη» μουσική, αυτό είναι ένα λάθος που έκαναν οι παλαιότερες γενιές. Απλά δεν μπορεί η ολότητα του ανθρώπου να αρέσκεται μόνο στην ελαφριά μουσική διασκέδαση. Έχω σαν γενική αρχή ότι αν κάτι είναι πολύ ωραίο δεν γίνεται να το γνωρίσεις και να μην το αγαπήσεις αμέσως, είτε αυτό είναι ηλιοβασίλεμα, είτε είναι βιβλίο είτε είναι κινηματογραφική ταινία, μουσική ή αρχιτεκτόνημα. Βλέπεις μια εκκλησία και λες «τι ωραίο κτήριο είναι αυτό!». Δεν ξέρεις γιατί, δεν το γνωρίζεις γιατί δεν είσαι αρχιτέκτονας αλλά αισθητικά σου αρέσει. Αυτή λοιπόν την αισθητική παιδεία προσπαθούμε – στον βαθμό που μπορεί μια μόνη ορχήστρα- να διασώσουμε και με τις συναυλίες κοινωνικής εισφοράς και με τις τακτικές στις οποίες πιστεύω πάρα πολύ.

Δεν σημαίνει ότι υποτιμούμε τα ρομάτza ή την «εύκολη» μουσική, αυτό είναι ένα λάθος που έκαναν οι παλαιότερες γενιές. Απλά δεν μπορεί η ολότητα του ανθρώπου να αρέσκεται μόνο στην ελαφριά μουσική διασκέδαση.

Γιατί όμως πιστεύετε είναι τόσο σημαντική η αισθητική παιδεία της «μάζας»;

Η αισθητική παιδεία είναι ένα μεγάλο έργο στα πλαίσια του δυνατού. Κάποιος που θα αποκτήσει αισθητικά κριτήρια μπορεί να διακρίνει το καλό και το όμορφο σε οποιαδήποτε κατηγορία. Είτε αυτό είναι ελαφρά μουσική είτε είναι κλασική μουσική! Ακόμα και στην κλασική μουσική υπάρχουν κουταμάρες, όπως και παντού αλλά ένας άνθρωπος που έχει αποκτήσει καλλιτεχνικά κριτήρια μπορεί να τα αναγνωρίσει. Όταν ζούμε μόνο μέσα στις luben ηχητικές καταστάσεις των σκυλάδικων, δεν θα μπορέσουμε ποτέ να σηκωθούμε λίγο ψηλότερα όπως λέει κι ο Θεοδωράκης.

Πώς προσεγγίζεται κάποιος που ακούει μόνο σκυλάδικα; Είναι δύσκολο! Είναι δύσκολο αλλά καθόλου αδύνατο. Όταν κάποιος παρουσιάζει κάτι πολύ όμορφο σε άρτια εκτέλεση, χωρίς προκατάληψη και υπεροπτικό ύφος, μπορεί να κερδίσει τον οποιονδήποτε.

Να σας το εξηγήσω με ένα συμβάν που μου συνέβη στην αρχή της καριέρας μου και κρατώ μέχρι σήμερα: Όταν επέστρεψα από το Βερολίνο στην Θεσσαλονίκη, είχαμε ετοιμάσει με την Λυρική, συναυλία σε εργοστάσιο και στο τελικό ερώτημα αν σας άρεσε, μετά από διάφορες ευγενικές απαντήσεις “μας άρεσε πολύ”, ένας εργάτης σήκωσε χέρι και μου είπε “θέλω να σου πω κάτι, δεν μου άρεσε.” Κάτι το οποίο βρήκα πάρα πολύ ενδιαφέρον. Και ενώ προσπαθούσα να βρω τρόπο να συνεχίσω την κουβέντα γιατί ήταν ενδιαφέρουσα, μου λέει “μη ρωτάς, δεν μου άρεσε. Δεν έχω ξανακούσει τέτοιο πράγμα. Περίεργο πράγμα αλλά να σου πω κάτι λεβέντη μου, νιώθω ότι είναι πολύ σπουδαίο, με ενδιαφέρει για το παιδί μου”. Όταν από έναν απλό άνθρωπο ακούς κάτι τέτοιο, πραγματικά σ’ εντυπωσιάζει... Αυτό το πράγμα πρέπει να περάσει παντού. Αλλά θέλει και έξυπνους τρόπους, θέλει και επιμονή και θέλει και βάθος χρόνου. Με το να πας μια φορά να κάνεις μια συναυλία δεν είναι αρκετό, πρέπει να ξαναπάς, να πάνε κι άλλοι. Βοηθά και ο τρόπος που το προωθείς.

Τι να περιμένουμε από την Κρατική Ορχήστρα μέσα στους επόμενους μήνες;

Η καλλιτεχνική σεζόν ξεκινά πάντα τον Σεπτέμβρη και τελειώνει τον Ιούλιο. Κάτι μαγειρεύεται άλλα είμαστε ακόμα σε πιλοτικό στάδιο. Γίνεται μια προσπάθεια με τα Κύπρια για επαναπροσέγγιση με τους Τουρκοκυπρίους που θα συμμετέχουν στο μουσικό σύνολο. Όταν ο σκοπός είναι καλός, θα πρέπει να ρισκάρεις και να αφήσεις την μουσική να είναι το μόνο που στέκεται ανάμεσα σου. Αφήνουμε τις πληγές πίσω για να δούμε που μπορούμε να φτάσουμε μετά.